

СИЛАБУС КУРСУ
«Академічне письмо»
(магістерського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності **014 Середня освіта (Здоров'я людини)**
(код і назва спеціальності)

Назва курсу	«Академічне письмо»
Адреса викладачів курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 11 поверх, ауд. 11-9.
Контактна інформація викладача	semerenkoav@ukr.net Викладач доступний в робочий час Понеділок – П'ятниця 9.00 – 17.00
Консультації з курсу відбуваються	Щотижня понеділок, середа з 14 до 16 год.
Викладач	Семеренко Г.В., кандидат філологічних наук, доцент, завкафедри педагогіки та методики навчання української й іноземної мов, професор
Мета та цілі курсу	<p>Мета: сформувати у студентів основи наукової етики, академічної доброчесності як складової академічної культури, творчої роботи з джерелами, недопустимість плагіату; уміння створювати українською мовою зразки різних видів академічного письма за фаховою тематикою (наукові статті, авторські тези доповідей, анотації, авторські анотації, реферати, курсові й магістерські роботи); визначати ключові слова, дослідити тему, довести власну точку зору, оцінити аргументи та грамотно викласти думки на папері; уміння знаходити і вибирати точні, дохідливі, доречні, правильні мовні засоби для вираження своїх думок і висловлювань, дотримуючись норм сучасної української літературної мови; сформувати усвідомлення магістрами, що навички усного й писемного наукового мовлення, уміння писати тексти, публічної презентації своїх думок є запорукою успішної кар'єри в обраній сфері.</p> <p>Основним завданням навчальної дисципліни «Академічне письмо» є формування професійно орієнтованої комунікативної компетентності для забезпечення ефективного письмового спілкування в професійному середовищі, здатності до самооцінки, саморозвитку та самостійної наукової діяльності;</p>
Міждисциплінарні зв'язки	Курс «Академічне письмо» тісно пов'язаний із сучасною українською літературною мовою, українською мовою за професійним спрямуванням, стилістикою, риторикою, культурою мовлення
Інформація про курс (про що йде мова)	<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Академічне письмо» є академічна доброчесність як складова академічної культури, особливості української наукової мови, складові культури усного й писемного мовлення, зразки різних видів академічного письма, стилі мови і мовлення, нормативність спілкування.</p> <p>Складовими курсу є: академічна культура, академічна доброчесність, інтелектуальна власність, авторське право, порушення академічної чесності, плагіат, компіляція, покарання за академічну недоброчесність. Академічні</p>

	<p>тексти (стаття, авторські тези й анотації, ключові слова, реферати, курсові й магістерські роботи). Структурні, лексичні, стилістичні особливості написання академічних текстів. Культура наукового мовлення. Дослідницька робота. Джерельна база. Бібліографія. Правила посилань та цитувань. Український правопис: нова редакція.</p>
<p>Чому це актуально, цікаво чи важливо?</p>	<p>Курс «Основи академічного письма» розроблено в межах Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project, SAIUP), що адмініструється Американськими Радами з міжнародної освіти за сприяння МОН України та підтримки Посольства США в Україні.</p> <p>Це також нова дисципліна, що з'явилася в навчальних планах ЗВО України в рамках «вестернізації» вищої освіти — реформування, що було започатковано Болонським процесом. Уміння висловлювати власну позицію з використанням опорної літератури та наданням посилань на використані джерела є невід'ємною частиною навчання студентів більшості західних ВНЗ, що впливає на якість їхніх письмових робіт за фахом. Тому виникнення такої дисципліни, як «Академічне письмо» у ЗВО України, є істотним кроком на шляху до освітніх реформ, глобалізації освіти та зменшення, а згодом і ліквідації, величезних обсягів плагіату, що панує зараз в українській освіті на всіх рівнях.</p> <p>Актуальним і важливим є ознайомлення із змінами в новій редакції українського правопису.</p>
<p>Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця</p>	<p>Навчальна дисципліна «Академічне письмо» є одним із компонентів професійної підготовки вчителя початкової школи. Цей курс є необхідним етапом ознайомлення студентів із світовою академічною традицією, а також навчальним елементом професійного становлення та розвитку студентів вищих навчальних закладів України, забезпечення їх необхідними знаннями, оволодіння та оперування якими є необхідними для повноцінного функціонування в освітній спільноті, а також на ринку праці у майбутньому. Курс формує у студентів усвідомлення, що академічна доброчесність – це не абстрактне поняття, що не має жодного відношення до реалій їхнього життя; що оволодіння навичками усного і писемного наукового мовлення, отримання вмінь для написання текстів, публічної презентації своїх думок є запорукою успішної кар'єри у будь-якій обраній майбутнім випускником сфері. Також формування академічної культури у студентів є складовою формування академічної культури у вищій школі, де усі учасники академічного процесу «адміністрація – викладач – студент» є пов'язаними між собою низкою взаємних зобов'язань, прав і обов'язків.</p> <p>Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки вчителя початкової школи.</p>
<p>На які питання відповідь курс і його головний аргумент?</p>	<p>Курс «Академічне письмо» відповідає на такі питання:</p> <p>Що таке академічна доброчесність?</p> <p>Що таке академічна нечесність?</p> <p>Які є прояви академічної нечесності?</p> <p>Головним аргументом курсу є: навчання, написання усіх видів академічного письма відповідно до норм сучасної української літературної мови можливе без плагіату.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поділ української мови на функціональні стилі, основні риси наукового стилю, застосування їх у мовленні; - єдність комунікативної й номінативної функцій мови;

	<ul style="list-style-type: none"> - словниковий склад мови як упорядковану лексико-семантичну систему; - лексико-граматичний матеріал, необхідний для розуміння та написання наукових текстів; - стилістичні особливості тексту; - мовні форми, властиві науковому мовленню; - основні види академічного письма (наукові статті, тези доповідей і ін.); - структурно-композиційні, мовні, комунікативно-риторичні особливості різножанрових текстів академічного письма; - способи висування гіпотез і побудови доказів; - методи написання наукової роботи; <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати комунікацію в письмовій формі в межах фахової тематики; - визначати приналежність тексту до наукового стилю мовлення; - використовувати необхідні для наукового стилю лексичні й граматичні форми; - дотримуватися норм стилістики; - зіставляти зміст різних джерел інформації з проблеми наукового дослідження, піддавати критичній оцінці думку авторів; - правильно організувати власні ідеї, ясно і переконливо обґрунтовувати і виражати їх; - реферувати й анотувати наукові тексти; - складати авторську анотацію, написати наукову статтю, тези доповіді та ін. види академічного письма; - визначати ключові слова; - самостійно здобувати потрібну інформацію і творчо її використовувати для писемного спілкування; - цитувати авторів, посилатися на наукові джерела; - оформляти відповідно до державних стандартів бібліографію; - дослідити тему; - довести власну точку зору; - грамотно викласти власні думки на папері; - усно презентувати результати дослідження; - правильно оформлювати наукові тексти різних жанрів; - користуватися словниками різних типів; - користуватися іншомовними словами, уміти замінювати їх, де можливо й потрібно, на українські відповідники; - користуватися термінами й професійною лексикою; - володіти науковим стилем мовлення і письма, мовними засобами наукового тексту. <p>Компетентності: педагогічна, мовленнєва, мовна, комунікативна, культурологічна, стилістична, самоосвітня, інформаційна.</p> <p>Результатом вивчення курсу «Академічне письмо» є формування професійно орієнтованої комунікативної компетентності для забезпечення ефективного письмового спілкування в професійному середовищі, здатності до самооцінки, саморозвитку та самостійної наукової діяльності.</p>
Методи викладання	Інтерактивний метод навчання, який включає інтерактивні лекції-дискусії, читання, обговорення, робота з текстами в групах, презентації, демонстрація, ознайомлення, пояснення, опитування, організація вправління.
Перелік основних лекційних і	Модуль 1. Формування академічної культури студента.

Тема 1. Сутність курсу «Академічне письмо». Академічна культура, академічна доброчесність. Академічна культура й етика у вищій освіті. Академічна нечесність. Основні прояви академічної нечесності: плагіат, написання роботи на замовлення, подача як своєї роботи, написаної іншою особою; підказки, списування, використання підручників, гаджетів та ін. заборонених засобів під час будь-якої з форм контролю. Методи запобігання академічній нечесності. Західний досвід покарання за нечесність – прездача, переписування роботи, відрахування з університету. Кодекс професійної етики. Інтелектуальна власність. Авторське право. (2 години)

Тема 2. Дослідницька робота: Правила цитування та посилання на використані джерела. Цитата. Збереження особливостей авторського написання. Належне цитування й оформлення посилань – основна умова уникнення плагіату. Укладання бібліографії. Національні правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальне положення та правила складання). (2 години)

Модуль 2. Стиль та види академічного письма. Загальні вимоги до наукової роботи. Види академічних текстів

Тема 3. Українська мова в науковому спілкуванні. Загальна характеристика наукового стилю мовлення. Терміни. Наукова фразеологія. Лексикографічна компетенція як показник мовної культури науковця. (2 години).

Тема 4. Загальна характеристика видів академічного письма. Монографія, дисертація, магістерська робота (див.тему 7), реферат, наукова стаття (див. тему 6) різні види анотацій, тези, рецензія. Розміри й оформлення академічних текстів. (2 години)

Тема 5. Вимоги до мовленнєвого оформлення академічних текстів. Культура наукового тексту. Нормативне застосування наукової мови в усній і писемній формах, **Український правопис: нова редакція:** знайомство з внесеними в правопис змінами. Норми й правила нової редакції Правопису. Варіативність правописної норми. . (2 години)

Тема 6. Наукова стаття і тези як види академічного письма. Сучасні вимоги до змісту, структури й оформлення наукової статті, етапи підготовки статті до друку. Структура наукової статті: назва, відомості про автора, анотації (українською й англійською мовами), ключові слова. Вступ, аналіз останніх наукових публікацій з теми дослідження, теоретичне обґрунтування, постановка проблеми, визначення мети, завдань, актуальність; аналіз даних, дискусія; наукова й методична значущість; рекомендації і перспективи подальшого дослідження, висновки, список використаних джерел. **Тези** як специфічний науковий жанр. Підготовка тез доповіді. Правила написання анотацій до статті. Мовностилістичні вимоги до тексту статті, тез, анотації. (2 години)

Тема 7. Мовностилістичні особливості наукової (магістерської) роботи. Вибір теми, добір фактичного матеріалу. Робота з джерелами. Укладання бібліографії. Вступ і його складники.. Принципи поділу роботи на розділи й підрозділи. Абзаци. Зв'язність і цілісність тексту. Мовні засоби поєднання частин наукового тексту. Слова-маркери, вставні слова і словосполучення. Стилїстика наукового тексту, коректне використання в тексті синонімів, термінів, порівнянь, аббревіатур,

скорочень. Правила написання магістерської роботи, її лексико-граматичні, синтаксичні, стилістичні особливості. **(2 години) – дистанційно**

Практичні заняття

Заняття 1.

1. Теоретична частина – поняття про академічне письмо.

2. Усні виступи: «Академічна доброчесність – вибір успішних професіоналів»; «Плагіат у студентських роботах»; «Чи є плагіат невід’ємною частиною наукової творчості?» (міні-реферат, доповідь, усне повідомлення – на вибір).

Домашнє завдання – написати есе на одну з тем: «Ідеальний викладач очима студентів»; «Академічна доброчесність – вибір успішних професіоналів» **(2 години)**

Заняття 2.

1. Теоретична частина – види цитувань, їх оформлення. Державні стандарти бібліографічних посилань. Види академічних текстів. Мовно-стильові засоби академічного письма.

2. Обговорення есе, виконаних вдома. Мовленнєві особливості усного повідомлення.

Домашнє завдання – обрати тему доповіді (тез, статті) на студентській науковій конференції за матеріалами магістерської роботи; **(2 години)**

Заняття 3.

1. Теоретична частина - Загальна характеристика наукового стилю мовлення. Терміни. Наукова фразеологія, синоніми в науковому мовленні. Вимоги до написання статей. Мовностилістичні особливості викладу матеріалу.

2. Обговорення, редагування сформульованих тем статей (доповідей) і їх планів. Обговорення проєктів статей (доповідей).

Домашнє завдання: Укласти список літератури до статті (тез, доповіді), дотримуючись Національного стандарту України. Написати вступ до статті (тез, доповіді) на обрану тему. Написати анотацію до статті (тез) визначити ключові слова **(2 години)**

Заняття 4.

Український правопис: нова редакція: Знайомство з внесеними в правопис змінами. Норми й правила нової редакції Правопису. Варіативність правописної норми. **(2 години) – аудиторно.**

Домашнє завдання – повторити правила написання за новим правописом; виконати вправи, дотримуючись змін у правописі. **(2 години)**

Заняття 5.

1. Теоретична частина – мовностилістичні особливості написання магістерської роботи. Абзаци. Зв’язність і цілісність тексту. Мовні засоби поєднання частин тексту. Слова-маркери, вставні слова і словосполучення.

2. Редагування анотацій, ключових слів, внесення авторських правок.

Домашнє завдання – проілюструвати цитати й посилання, дотримуючись вимог академічної доброчесності (на матеріалі тез, статті або вступу до магістерської роботи). **(2 години)**

Заняття 6.

	<p>Модульна контрольна робота.) Написання есе на тему: «Що таке академічна доброчесність і що дасть мені в майбутньому її дотримання?» (2 години).</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Лекція – опрацювання (дист.), присутність, активна робота в аудиторії – 5 балів; практичне заняття – 8 балів; МК – 25 балів</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Американська асоціація університетських професорів // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 257–258. 2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – Введ. з 01.07.2016. – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 16 с. – (Інформація та документація). 3. Вернигора Н.М. Написання сучасної наукової статті. Методичні рекомендації./ Н.М. Вернигора; Київ.ун-т ім.Бориса Грінченка, гуманітарний ін-т. – Київ: Білий Тигр, 2015. – 28 с. 4. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2–10. 5. Етичний кодекс ученого України [проект]. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. – 16 с. Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с. 6. .Кодекс етики університету Конкордія // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 231–256. 7. .Нортвудський університет (американський приватний університет, заснований у 1959 р.). Кодекс етики // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 259 – 260. 8. .Code of ethics of the Ukrainian Fulbright Association. Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України / Харківська правозахисна група. – Харків: Права людини, 2008. – 32 с. 9. Н.Шліхта, І.Шліхта. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016. – 61 с.(Створено в рамках Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP у партнерстві з МОН України та за підтримки Посольства США в Україні). <p>Посібники, підручники, довідкова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – 4-е вид. перероб. І доп. – Київ: «Українська книга», 1997. – 336 с. 2. Вихованець І.Р. Розмовляймо українською: мовознавчі етюди/ Іван Вихованець; післямова А. Загнітка. – К.: Унів. Вид-во ПУЛЬСАРИ, 2012. – 160 с. 3. Волощак Марія. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. За матеріалами засобів масової

	<p>інформації. – К.: Вид. центр «Просвіта», 2000. – 128 с.</p> <p>4. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015. – 93 с.</p> <p>5. Коваль А.П. Культура ділового мовлення. Писемне та усне ділове спілкування. Вид.2-е, перероблене і доповнене, Видавниче об'єднання «Вища школа», Видавництво при Київському державному університеті, К, 1977. – 295 с.</p> <p>6. Культура української мови. Довідник/ С.Я. Єрмоленко, Н.Я. Дзюбишина-Мельник, К.В. Ленець та ін.; за ред. В.М. Русанівського. – К.: - Либідь, 1990. – 304 с.</p> <p>7. Литвин Л.П.,Семеренко Г.В. українська мова за професійним спрямуванням: теорія і практика: навч.посібн./Л.П. Литвин, Г.В.Семеренко. – Тернопіль: Навчальна книга. –Богдан,2016. – 424с</p> <p>8. Методичні вказівки з науково-дослідної роботи та науково-дослідної практики : для студ. всіх екон. спец. для денної та заочної форм навч. / уклад. О. Д. Матросов, В. О. Матросова ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 35 с.</p> <p>9. Олександр Пономарів. Культура слова: Мовностилістичні поради: Навч. посібник. 2-ге вид. стереотип. – К.: Либідь, 2001. – 240 с.</p> <p>10. О Пометун., Л. Пироженко Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. К.,»АПН» 2002.</p> <p>11. Семеног О.М. Культура наукової української мови. 2-ге видання, стереотипне («Академія»), 2012. – 216 с.</p> <p>12. Студентська науково-дослідницька робота (Нормативно-методичні рекомендації). – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 58 с.</p> <p>13. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням) / І.О. Тихонкова // Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. – К., 2015. – Вип. 11. – С. 100–106.</p> <p>14. Український правопис. Київ, Наукова думка, 2019. – 391 с.</p> <p>15. Фаріон І.Д Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): [монографія], - Вид. 3-тє, доп. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 332 с.</p>
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини. • У випадку пропуску 2 чи більше практичних занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, його/її підсумкова оцінка буде знижена; • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь на практичних заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; • Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю; • Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування

	<p>та виконання письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється.</p> <ul style="list-style-type: none"> • У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. • Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; • Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.
--	---